

Euroopan kansalaisten
paneeli

Ruokajäte

Tietopaketti

#FoodWasteEU

Tietoja tästä paketista

Tervetuloa elintarvikejätettä käsittelevään Euroopan komission kansalaispaneeliin! Ensiksi haluamme kiittää sinua siitä, että suostuit osallistumaan tähän prosessiin. Sinä ja 149 muuta kansalaista eri puolilta Euroopan unionia olette aloittamassa todellisen seikkailun, kansalaiskeskustelun elintarvikejätteestä.

Jotta prosessi olisi helpompi ymmärtää, olemme jakaneet tietopaketin viiteen osaan:

- 1. JOHDANTO EUROOPAN KANSALAISPANEELIEN UUTEEN SUKUPOLVEEN** 4

Kansalaispaneelit ovat demokraattinen innovaatio, joka tuo kansalaiset julkisen päätöksenteon keskipisteeseen. Tässä osiossa esittelemme lyhyesti, miten nämä prosessit toimivat.
- 2. TEHTÄVÄ: MIHIN AIHEESEEN KESKITYN?** 6

Euroopan komissio on kutsunut sinut ja muut osallistujat koolle erityistä tarkoitusta varten, ja tässä on tehtävät, joita teitä pyydetään käsittelemään.
- 3. AIHE: MITÄ MINUN PITÄÄ TIETÄÄ ELINTARVIKEJÄTTEESTÄ?** 8

Sinun ei tarvitse olla asiantuntija tai tulla sellaiseksi osallistuaksesi rakentavalla tavalla kansalaispaneeliin. On kuitenkin tärkeää tutustua aiheen perustietoihin. Tästä osiosta saat tietoa merkittävistä haasteista sekä eri tavoista taistella elintarvikejätettä vastaan.
- 4. KÄYTÄNNÖN TIETOA** 14

Toivottavasti voimme tehdä matkustamisesta ja osallistumisesta sinulle mahdollisimman sujuvaa. Tässä osiossa käsitellään kuljetusta, majoittumista, päivärahoja ja muita olennaisia käytännön asioita.
- 5. KUKA JÄRJESTÄÄ TÄMÄN PANEELIN?** 16

On tärkeää, että tiedät, mitkä toimielimet ja organisaatiot ovat vastuussa paneelin järjestämisestä.

1. Johdanto Euroopan uuden sukupolven kansalaispaneelisiin

Mitä Euroopan kansalaispaneelit ovat?

Euroopan komission kansalaispaneelissa satunnaisesti valitut kansalaiset kaikista EU:n 27 jäsenvaltiosta kokoontuvat keskustelemaan tärkeistä tulevista Euroopan tasolla vaikuttavista ehdotuksista. Näiden ylikansallisten yhteyksien pohjalta kansalaiset antavat suosituksia, jotka Euroopan komissio ottaa huomioon määritellessään poliittisia tavoitteitaan ja konkreettista politiikkaansa.

Euroopan unioni kutsui vuosina 2021-22 koolle neljä paneelia Euroopan tulevaisuutta käsitelleessä konferenssissa. Neljään Euroopan kansalaispaneeliin osallistui yhteensä 800 satunnaisesti valittua kansalaista, ja kukin paneeli kokoontui kolmeen istuntoon. Osallistujat kertoivat – omalla kielellään – näkemyksiään ja ajatuksiaan. Käsiteltäviä aiheita olivat talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus, työpaikat, koulutus, kulttuuri, nuoriso,

urheilu, digitaalinen muutos, EU:n demokratia, arvot, turvallisuus, oikeusvaltio, ilmastonmuutos, terveys, muuttoliike ja EU:n rooli maailmassa. Paneelien päätteeksi kansalaiset laativat 178 suositusta, jotka johtivat myöhemmin 49 ehdotukseen ja yli 300 muuhun toimenpiteeseen.

Kansalaispaneelien uusi sukupolvi

Konferenssin eurooppalaiset paneelit olivat Euroopan tasolla urauurtavaa demokraattista toimintaa, jossa kansalaiset pääsivät päätöksenteon keskipisteeseen vaikuttamaan Euroopan unionin tulevaisuuden muovaamiseen. Konferenssiin osallistuneet kansalaiset vaativat mahdollisuutta osallistua tulevaisuudessa vastaavasti ja useammin eurooppalaiseen päätöksentekoon. Vastauksessaan Euroopan komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen ilmoitti uuden sukupolven kansalaispaneeleista,

Elintarvikejätettä käsittelevä kansalaispaneeli 1

Kuten jo tiedät, osallistut elintarvikejätettä käsittelevään paneeliin 1. Paneeleihin 2 ja 3 valitaan muita kansalaisia, ja niissä käsitellään muita aiheita. Tässä paneelissa kokoonnut muiden osallistujien kanssa kolmeen istuntoon. Kaksi istuntoa pidetään henkilökohtaisesti (Brysselissä), ja yksi istunto järjestetään virtuaalisesti (verkossa):

- **Istunto 1:**
16.–18. joulukuuta 2022 (Brysselissä)
- **Istunto 2:**
20.–22. tammikuuta 2023 (verkossa)
- **Istunto 3:**
10.–12. helmikuuta (Brysselissä)

joissa kysytään satunnaisesti valittujen kansalaisten mielipiteitä tärkeistä Euroopan tasolla tehtävistä ehdotuksista. Kansalaispaneelit olivat keskeisessä asemassa Euroopan tulevaisuutta käsittelevässä konferenssissa, ja nyt ne ovat osa demokraattista arkeamme, kuten von der Leyen sanoi unionin tilaa koskevassa puheessaan syyskuussa 2022.

Uuden sukupolven kansalaispaneelin tavoitteena on hyödyntää aiempia kokemuksia. Julkistettuja kansalaispaneeleja on kolme, ja niistä kukin koostuu kolmeen istuntoon. Kansalaispaneelit käsittelevät tällä kertaa konkreettisempia poliittisia aiheita, joissa keskitytään elintarvikejätteeseen, virtuaalimaailmisiin ja oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen. Tulkkien avulla osallistujat voivat kommunikoida keskenään omalla kielellään.

Miten kansalaispaneelit toimivat?

Kuhunkin paneeliin on valittu satunnaisesti 150 kansalaista kaikista EU:n jäsenvaltioista. Kolmannes paneelin paikoista on varattu alle 26-vuotiaille, jotka edustavat Euroopan tulevia sukupolvia.

Kansalaispaneeleissa tehdään yhteistyötä pienissä noin 12 hengen ryhmissä. Lisäksi järjestetään kaikille 150 osallistujalle yhteinen täysistunto. Paneelin osallistujien tukena on avustajaryhmä. Tämä ryhmä koostuu asiantuntijoista, joiden avulla ryhmätyöstä saadaan dynaamisempaa. Näin jokaisen henkilön osallistumisesta ja ryhmän toiminnasta kokonaisuutena saadaan paras mahdollinen hyöty. Avustajat tarjoavat myös kansalaisille erilaisia välineitä yhteistyöhön ja kollektiiviseen päätöksentekoon.

Paneelin osallistujana sinun on tärkeää ymmärtää, että tämän prosessin tarkoitus ei ole tehdä sinusta käsiteltävän aiheen asiantuntijaa. Sen kautta saat perustietoa aiheesta ja voit omien arvojesi ja kokemustesi pohjalta tehdä suosituksia.

Ensimmäisessä istunnossa esitellään keskustelun aihe ja konteksti. Voitte tutustua toisiinne ja määritellä säännöt rakentavalle keskustelulle. Tämän jälkeen perehdytään tarkemmin elintarvikejätteisiin ja niiden haasteisiin. Paneeliin osallistuu myös ulkoisia puhujia, joiden avulla voit ymmärtää paremmin elintarvikejätteen vähentämiseen tähtääviä lähestymistapoja ja menetelmiä samoin kuin haasteita ja ongelmakohtia. Saat myös tietoa elintarvikejätteisiin liittyvistä eduista ja mahdollisuuksista. Ensimmäisen istunnon päätteeksi määritellään useita lähestymistapoja, joista valitaan aiheet toiseen istuntoon.

Toisessa istunnossa jatketaan ensimmäisessä istunnossa tunnistettujen aiheiden ja haasteiden käsittelyä ja keskitytään konkreettisempiin asioihin ja toimenpiteisiin. On tärkeää kiinnittää erityistä huomiota tiettyihin kompromisseihin sekä parhaisiin käytäntöihin ja arvioida, millä tavalla ne vaikuttavat ihmisten arkeen. Kutsumme mukaan asiantuntijoita, joiden panos on tärkeä, jotta paneelissa voidaan keskittyä faktoihin ja käydä laadukasta keskustelua. Tavoitteena on vaalia luovuutta ja hahmotella ideoita Euroopan komissiolle esitettäviä suunnitelmia varten.

Kolmannessa ja viimeisessä istunnossa näistä ideapohjista laaditaan konkreettisia suosituksia perustuen tarkempaan keskusteluun ja faktoihin perehtymiseen. Tämän jälkeen luonnokset viimeistellään ja osallistujat äänestävät lopullisista keskeisistä suosituksista. Nämä suositukset ovat osa tehtävääsi (katso seuraavalta sivulta). Kun suositukset on esitetty, roolisi paneelin osallistujana on päättynyt.

2. Tehtävä: Mihin aiheeseen keskityn?

Elintarvikejätteen vähentämisellä on valtavat mahdollisuudet vähentää myös ruoan tuotannossa tarvittavien resurssien tarvetta. Elintarvikejätteen torjunta hyödyttää kolmella tavalla: se säästää elintarvikkeita ihmisravinnoksi, auttaa maanviljelijöitä, yrityksiä ja kuluttajia säästämään rahaa sekä vähentää elintarviketuotannon ja -kulutuksen ympäristövaikutuksia.

Ensimmäinen EU:n laajuinen raportti elintarvikejätteen määrästä osoittaa, että vuonna 2020 syntyi lähes 57 miljoonaa tonnia elintarvikejätettä (127 kg henkeä kohti). Tämän jätemäärän markkina-arvoksi arvioitiin 130 miljardia euroa. Kotitalouksilla on merkittävä rooli, sillä niiden osuus kaikesta elintarvikejätteestä on 55 %. Karkeiden arvioiden mukaan EU:ssa jopa 10 % kuluttajille tarjottavista elintarvikkeista päättyy jätteeksi. Lisäksi elintarvikejätteen osuus EU:n kasvihuonekaasupäästöistä on noin 5 %, kun otetaan huomioon elintarvikkeiden kokonaiskulutuksen jälki EU:ssa.

EU ja sen jäsenvaltiot ovat sitoutuneet YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin, joissa kehoitetaan puolittamaan elintarvikejätteiden määrä maailmanlaajuisesti vähittäismyynnissä ja kuluttajatasolla vuoteen 2030 mennessä sekä vähentämään hävikkiä elintarvikeketjussa. Edistys ei ole kuitenkaan ollut niin nopeaa ja laajaa kuin tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi. Ottamalla käyttöön EU:n laajuudella oikeudellisesti sitovat elintarvikejätteen vähentämistavoitteet osana uutta lakiehdotusta EU:n edistystä voitaisiin vauhdittaa. Tämä myös takaisi, että kaikki jäsenvaltioiden on ryhdyttävä kunnianhimoisiin toimiin elintarvikejätteiden vähentämiseksi omilla alueillaan.

Euroopan komissio on päättänyt kutsua koolle kansalaispaneelin, jonka selkeänä tavoitteena on pyytää osallistujia vastaamaan seuraavaan kysymykseen:

Mitä EU:n jäsenvaltioiden, elintarvikeketjun toimijoiden, kansalaisten ja muiden yksityisten ja julkisten sidosryhmien pitäisi tehdä elintarvikejätteen vähentämiseksi?

Kansalaisten odotetaan saavan paneelin aikana riittävästi tietoa asian ymmärtämiseksi sekä tarvittavien toimien yksilöimiseksi ja priorisoimiseksi, jotta asiaa voidaan edetä tavoitteiden vaatimalla laajuudella ja nopeudella. Paneelin on tärkeä tarkastella toimia, jotka vaikuttavat kaikkien osapuolten toiminnan muuttamiseen. Osallistujien pitää myös pohtia, mitä heidän itsensä pitää tehdä kansalaisina ja millaista apua he tarvitsevat.

Paneelin lopuksi kootaan joukko suosituksia, joilla tuetaan komission työtä elintarvikejätteen ehkäisemiseksi, esimerkiksi lakiehdotusta. Suositukset ovat samalla jäsenvaltioille ohjenuora EU:n elintarvikejätteen vähentämistä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi.

3. Aihe: Mitä minun pitää tietää elintarvikejätteestä?

Nyt kun prosessi on esitelty, keskitytään itse asiaan. Olemme koonneet tähän lyhyeen osioon tarkempaa tietoa elintarvikejätteestä. Kaikkia näkökohtia ei tietenkään pysty käsittelemään muutamalla sivulla. Olemme valinneet tietoa, josta uskomme olevan sinulle hyötyä kansalais-paneelin osallistujana. Tapahtuman aikana saat syventävää tietoa aiheesta.

Toivottavasti saat tästä asiasta hyödyllistä tietoa, joka auttaa ymmärtämään esityksiä ja osallistumaan paneelin keskusteluihin ja toimintaan.

Tässä osiossa käsitellään seuraavia asioita:

1. MIKÄ ON OLENNAINEN HAASTE?

- 1.1. Mitä elintarvikejäte on?
- 1.2. Milloin ja missä elintarvikejätettä syntyy?
- 1.3. Mitä elintarvikejäte ei ole?
- 1.4. Mikä on ongelman laajuus?
- 1.5. Mitä hyötyä elintarvikejätteen vähentämisestä on?

2. MITÄ ME VOIMME TEHDÄ?

- 2.1. Miksi elintarvikejätteen vähentäminen on vaikeaa?
- 2.2. Mitä työkaluja ja lähestymistapoja on olemassa?
- 2.3. Mikä on sinun roolisi tässä prosessissa?

1. MIKÄ ON OLENNAINEN HAASTE?

1.1. Mitä elintarvikejäte on?

Euroopan unionissa elintarvikejäte määritellään elintarvikkeeksi, joka poistetaan elintarvikeketjusta riippumatta siitä, kierrätetäänkö tai kompostoidaanko se, muutetaanko se biokaasuksi, poltetaanko se polttolaitoksessa tai päätyykö se kaatopaikalle.

Tämä elintarvikejätteen määritelmä kattaa sekä syötäväksi kelpaavat että kelpaamattomat osat. Elintarvikejätteen osa-alueet:

- Kokonaiset elintarvikkeet ja niiden osat, jotka olisivat syötäviä mutta jotka heitetään pois. Esimerkkejä ovat meijerissä läikkyneet maito, vihannekset, joita ruokakauppa ei valitse myyntiin, itse leivottu mutta loppuun asti syömätön leipä tai ravintola-annoksesta syömättä jäänyt osa. (Tämä on vain hyvin pieni osa elintarvikejätettä, jota voitaisiin vähentää tai ihannetapauksissa jolta voitaisiin kokonaan välttyä.)
- Kalanruodot, kananmunankuoret, hedelmien siemenet ja muut elintarvikkeiden osat, joita ei ole tarkoitettu syötäväksi. "Syötäväksi kelpaamattoman osan" määritelmä riippuu alueesta ja myös ihmisistä. Jotkut esimerkiksi kuorivat omenoita, kun taas toiset syövät koko hedelmän aina ydintä ja siemeniä myöten. Joissain maissa syödään kananjaljoja, kun taas toisissa ne heitetään pois. (Syötäväksi kelpaamattomiin osiin liittyvää jätettä voitai-

sin vähentää esimerkiksi välttämällä liiallista vihannesten kuorimista. Tällaiselta jätteeltä ei voida kokonaan välttyä. Voimme kuitenkin käsitellä ja kierrättää sitä paremmin.)

1.2. Missä ja milloin elintarvikejätettä syntyy?

Elintarvikejätettä syntyy koko elintarvikeketjussa. Otetaan esimerkiksi tomaatit:

• Tuotanto, varastointi:

Maatilalla tomaatit voivat sadonkorjuun jälkeen olla ruhjoutuneita tai koneiden vaurioitettuja. Ne saatetaan poimia, mutta ne eivät päädy myyntiin.

• Jalostus, pakkaaminen:

Sadonkorjuun jälkeen tomaatit voidaan varastoida huonoissa olosuhteissa, ja ne voivat saastua tai vahingoittua huonojen pakkausten takia.

• Jakelu, vähittäiskauppa:

Tomaatit voivat päätyä jätteeksi, koska niitä ei myydä. Ne eivät välttämättä päädy myyntiin, jos ne eivät täytä muoto-, koko- tai väristandardia tai ne ovat vahingoittuneita sopimattomien kuljetus- tai varastointiolosuhteiden takia.

• Kulutus:

Tomaatit voivat päätyä roskakorin kotona tai ravintolan keittiössä, koska niitä ei ole säilytetty asianmukaisesti. Tomaatteja on myös voitu ostaa tai valmistaa liikaa, jolloin osa ei ole päätynyt syötäväksi.

1.3. Mitä elintarvikejäte ei ole?

EU:n elintarvikejätteen määritelmä ei sisällä seuraavia:

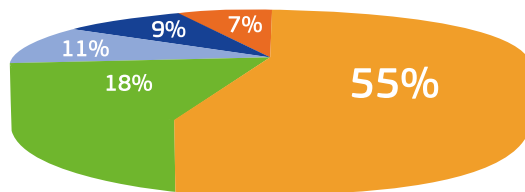
- ennen sadonkorjuuta syntyvä elintarvikehävikki (esimerkiksi jos huono sää tai tuholaiset vahingoittavat viljelykasvia, tai satoa ei yksinkertaisesti ole korjattu)
- syötäväksi kelpaamattomien tuotteiden valmistuksessa syntyvät sivutuotteet, esimerkiksi kosmeettisen öljyn valmistuksessa käytettyjen mantelien jäänteet
- elintarvikkeet, joita ei myydä ihmisravinnoksi vaan käytetään eläinten rehuna, esimerkiksi särkyneet keksit
- elintarvikepakkaukset.

1.4. Mikä on ongelman laajuus?

Joidenkin arvioiden mukaan kolmannes koko maailmassa tuotetuista ihmisravinnoksi tarkoitetuista elintarvikkeista katoaa tai päätty jätteeksi. Eurostatin (Euroopan unionin tilastotoimiston) mukaan Euroopan unionissa syntyi vuonna 2020 koko elintarvikeketjussa keskimäärin 127 kg elintarvikejätettä asukasta kohti. Tämä vastaa noin yhtä kiloa ruokajätettä henkeä kohti EU:ssa joka kolmas päivä.

Tämä elintarvikejäte on peräisin eri sektoreilta, kuten kaaviosta ja seuraavasta taulukosta käy ilmi (EU:n keskiarvo vuonna 2020):

- Kotitaloudet
- Elintarvikkeiden ja juomien valmistus
- Alkutuotanto
- Ravintolat ja ruokapalvelut
- Vähittäiskauppa ja muu elintarvikkeiden jakelu

Ruokajäteala

OSUUS KAIKESTA ELINTARVIKEJÄTTEESTÄ	ALKUPERÄ	ASUKASTA KOHTI
55%	Kotitaloudet	70 kg
18%	Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	23 kg
11%	Alkutuotanto	14 kg
9%	Ravintolat ja ruokapalvelut	12 kg
7%	Vähittäiskauppa ja muu elintarvikkeiden jakelu	9 kg

Eurostat kokosi ja julkaisi nämä tiedot ensimmäisen kerran lokakuussa 2022. Useista maista ei ollut saatavilla vuoden 2020 elintarvikejätetietoja, tai ne arvioitiin. (Tutkimusvuonna COVID-pandemia myös häiritsi elintarvikeketjuja.)

EU:n lainsäädännön mukaan kaikkien jäsenvaltioiden on mitattava yhteisillä menetelmillä elintarvikeketjun eri vaiheissa syntyvä elintarvikejäte. Odotamme, että tietojen laatu paranee ajan myötä ja että voimme mitata edistymistämme elintarvikejätteen vähentämisessä. Tällä hetkellä meidän on tarkasteltava näitä lukuja varovasti. Niistä saa hyvän käsityksen ongelman laajuudesta, mutta niiden perusteella ei voi vielä tehdä vertailuja maiden tai toimialojen välillä.

1.5. Mitä hyötyä elintarvikejätteen vähentämisestä on?

Elintarvikejätteellä on suuri vaikutus yhteiskuntaan, talouteen ja ympäristöön. Osa aiheutuvista kustannuksista on suoria ja osa epäsuoria tai ei näkyvissä. Seuraavassa on muutamia etuja, joita elintarvikejätteen vähentämisellä odotetaan olevan:

• Elintarviketurva:

Teoriassa voisimme ruokkia useampia ihmisiä samalla tuotetulla elintarvikemäärällä. Voimme myös estää ylimääräisen ruoan päätyvän jätteeksi ja antaa sen tarvitseville.

• Säästöt:

- Kuluttajilta voisi kuluu vähemmän rahaa roskakoriin päätyvään ruokaan, tai tältä kustannukselta voitaisiin välttyä kokonaan.
- Elintarvikkeita valmistavat yritykset voisivat säästää rahaa ostamalla oikean määrän ainesosia (jos tarjonta vastaisi paremmin kysyntää, osa yrityksistä saattaisi myös myydä vähemmän tuotteita).
- Vähittäiskauppiat voisivat säästää rahaa vähentämällä myynnin ulkopuolelle rajattavien ja jätteeksi päätyvien elintarvikkeiden määrää (jos kuluttajat tekisivät ostoksia viisaammin, osa vähittäiskaupoista saattaisi myös myydä vähemmän elintarvikkeita).

- Viranomaiset voisivat säästää rahaa jätehuoltopalveluissa, jos ne käsitteisivät vähemmän jätettä.

• Ympäristö ja ilmasto:

Elintarvikkejärjestelmistä voisi tulla tehokkaampia, jos elintarvikkeiden tuotannossa ja jakelussa käytettäisiin vähemmän resursseja (esimerkiksi vettä, maaperää, lannoitteita, torjunta-aineita ja polttoaineita). Elintarvikkejätteen vähentäminen pienentäisi myös elintarvikkeiden valmistuksesta ja jakelusta sekä kaatopaikoilla mätänemisestä aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä.

2. MITÄ ME VOIMME TEHDÄ?

2.1. Miksi elintarvikkejätteen vähentäminen on vaikeaa?

Eri puolilla maailmaa valtiot ovat sitoutuneet puolitamaan maailmanlaajuisen elintarvikkejätteen määrän henkeä kohti vähittäismyynti- ja kuluttajatasolla vuoteen 2030 mennessä ja vähentämään elintarvikkehävikkiä koko elintarvikkeketjussa. Tästä sovittiin Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksessa vuonna 2015 osana kestävän kehityksen tavoitteita. Tähän elintarvikkejätteen vähentämistavoitteeseen voidaan viitata nimellä "tavoite 12.3". Tähänastinen edistys on riittämätöntä, eikä nykyisillä toimilla saavuteta tavoitetta kahdeksan vuoden päästä.

Kaikki Euroopan unionin valtiot ovat tehneet toimenpiteitä elintarvikkejätteen vähentämiseksi, mutta toiminnan kunnianhimoisuus ja tulokset ovat vaihdelleet suuresti. Käytännössä vain harvat jäsenvaltiot ovat

omaksuneet näyttöön perustuvan lähestymistavan asettaessaan tavoitteita, toteuttaessaan käytännön toimia ja valvoessaan edistymistä.

Myös EU on toteuttanut toimenpiteitä elintarvikkejätteen vähentämiseksi. Euroopan komissio ehdottaa vuoden 2023 loppuun mennessä oikeudellisesti sitovia elintarvikkejätteen vähentämistavoitteita, jotta tavoitteiden mukainen toiminta tehostuisi kaikkialla unionissa. Osa jäsenvaltioista voi kuitenkin pitää vapaaehtoisia toimia sitovia tavoitteita parempina.

Seuraavassa on muutamia tunnistettuja haasteita:

- laajan muutoksen aikaansaaminen koko elintarvikkejärjestelmässä lisäämällä julkisten ja yksityisten organisaatioiden välistä yhteistyötä
- kuluttajien tottumusmuutosten tukeminen, esimerkiksi elintarvikkeiden säilyttämiseen tai ravintoloissa ateriointiin liittyen
- yritysten kannustaminen elintarvikkejätteiden vähentämiseen ja käytäntöjen muuttamiseen
- elintarviketurvallisuuden huolellinen varmistaminen pilaantumisen johtuvan elintarvikkejätteen vähentämisen yhteydessä
- elintarvikkejätteen torjunta yhdessä kertakäyttöisten muovipakkausten käytön vähentämisen kanssa (joskus elintarvikkejätettä voidaan vähentää käyttämällä suurempia määriä elintarvikkepakkauksia, koska näin elintarvikkeita voi pakata pienempiin annoskokoihin ja suojella kontaminaatioilta ja vahingoittumiselta).

2.2. Mitä työkaluja ja lähestymistapoja on olemassa?

Alla on vain muutamia esimerkkejä monista mahdollisista toimista, joilla voitaisiin vähentää elintarvikejätettä. Eri ihmisryhmät on otettava mukaan, jotta kaikki ymmärtävät käsittelemään elintarvikkeita huolellisemmin ja ymmärtämään tämän toiminnan arvon. Tämä koskee yhtä lailla kuluttajia, viranomaisia, yrityksiä, kansalaisjärjestöjä kuin tutkijoitakin. Tapahtuman aikana kuulet eri vaihtoehdoista ja voit keskustella niiden priorisoinnista.

- Viranomaiset voisivat ottaa käyttöön lakeja, joilla esimerkiksi kielletään syömäkelpoisten elintarvikkeiden tuhoaminen.
- Viranomaiset voisivat tarjota esimerkiksi verohyvytyksiä tai muita kannustimia yrityksille ja kuluttajille, jotka vähentävät elintarvikejätettä.
- Julkiset tai yksityiset organisaatiot sekä kansalaisjärjestöt voisivat järjestää kampanjoita, joilla pyritään lisäämään kuluttajien tietoisuutta elintarvikejätteestä ja sen vähentämisestä. Näin voitaisiin vaikuttaa siihen, mitä yhteiskunnassa pidetään sopivana toimintana elintarvikejätteeseen liittyen.
- Elintarvikkeiden valmistajat voisivat parantaa (tai heitit voitaisiin vaatia parantamaan) tuotemerkin-
töjä, jotta ne
  - tarjoaisivat enemmän ja hyödyllisempää tietoa tuotteen säilyttämisestä ja käsittelemisestä
  - ilmoittaisivat monille kuluttajille epäselvät päiväysmerkinnät selkeämmin.
- Yritykset voisivat tehdä elintarvikejätteen syntymisen ehkäisemisestä osan toimintaansa ja lahjoittaa myynnin ulkopuolelle jäävää ruokaa enemmän esimerkiksi ruokapankeille.
- Ravintolat voisivat pienentää annoskokoja ja kannustaa asiakkaita viemään tähteet kotiin.
- Kotona kuluttajat voisivat suunnitella paremmin aterioita, ostosreissuja sekä elintarvikkeiden säilyttämistä ja käyttöä. (Löydät lisää ehdotuksia tässä paketissa olevasta esitteestä "Miten vähentää elintarvikejätettä arjessa".)

2.3. Mikä on sinun roolisi tässä prosessissa?

Kansalaispaneelin jäsenenä saat lisätietoa puhujien esityksistä. Voit keskustella erilaisten ratkaisujen eduista ja haitoista, niiden toteutettavuudesta ja merkityksestä perustuen yksilöllisiin ja yhteisiin arvoihin.

Paneelin työn tuloksena kootaan suosituksia, jotka toimitetaan Euroopan komissiolle alkukevästä 2023. Suositukset tukevat komission elintarvikejätettä koskevaa työtä. Tähän kuuluu myös tuleva lakiehdotus, joka esitetään ensi vuonna osana EU:n vuoden 2018 jättepuitedirektiivin uudistamista. Asiaa keskustellaan sen jälkeen Euroopan parlamentin ja kaikkien jäsenvaltioiden hallituksia edustavan Euroopan unionin neuvoston kanssa, kunnes asiasta on päästy yhteisymmärrykseen. Tämän laajemman prosessin päätteeksi hyväksytään uusi lainsäädäntö (mahdollisesti vuonna 2025 riippuen poliittisista neuvotteluista). Kunkin EU:n jäsenvaltion on sen jälkeen liitettävä nämä uudet säännöt osaksi kansallista lainsäädäntöään.

„Най-добро до“ ММ.ГГ означава, че храната е безопасна за консумация след тази дата, но нейното качество може да не е оптимално.

„Употреба до ДД.ММ“ означава, че храната не е безопасна за консумация след тази дата.

4. Käytännön tietoa

Toivotamme sinut tervetulleeksi Euroopan komission kansalaisten elintarvikkejätettä käsittelevään paneeliin perjantaina 16. joulukuuta Brysseliin, Belgiaan. On hienoa, että voimme lähettää sinulle käytännön tietoa matkasta ja paneeliin osallistumisesta.

1. PÄIVÄRAHA

Paneeliin osallistumisesta maksetaan päivärahaa (elinkustannuksia kattamaan) 90,00 € kultakin konferenssi- ja matkapäivältä. Päiväraha maksetaan taapaamiseen osallistumisen jälkeen läsnäololuettelon perusteella.

2. MATKUSTAMINEN

• Matkajärjestelyt

Saat matkasuunnitelman ja sähköisen lipun, ellet ole niitä jo saanut. Jos sinulla on kysyttävää matkajärjestelyistäsi, ota meihin yhteyttä lähettämällä sähköpostia osoitteeseen info@futureu.events

• Kuljetukset

Kuljetukset saapuessasi: Saapuessasi lentokentälle/juna-asemalle emännät toivottavat sinut tervetulleeksi ja saattelevat sinut kuljetusbussiin, jossa on kansalaispaneelin tervetulo-taulu (juliste). Jos sinulla on vaikeuksia löytää emäntiä, soita: 0032 - 478 79 68 53 tai 0032 - 478 79 68 63 klo 7.00-21.00 välisenä aikana.

Lentokoneella: *Lentokentällä suuntaa matkatavaroidesi noutamisen jälkeen saapuvien lentojen terminaalin vastaanottotiskille, jossa asiakaspalvelijamme odottavat sinua.*

Junalla: *Suuntaa Brysselin Midi-rautatieasemalla kahvilaan Prêt à Manger, jossa asiakaspalvelijamme odottavat sinua konferenssin tervetuliaiskyltin ja roll-up-työkalun kanssa.*

Brysselissä: *Hotelleista pääsee Euroopan komission tiloihin ryhmäkuljetuksella hyödyntämällä hotellien ja konferenssirakennusten välillä kulkevaa sukkulabussia. Ilmoittaudu hotellin pääaulaan ennen aikataulun mu-*

kaista lähtöaikaa. Tiimimme opastaa sinut sukkulabussiin. Jos haluat siirtyä Euroopan komission tiloihin itse, ilmoita siitä kuitenkin tukitiimillemme ennen lähtöä.

Brysselissä: *Sosiaalisista tapahtumasta hotelleihin. Tapaamisen jälkeen voidaan järjestää sosiaalisia tapahtumia, joita varten Euroopan komission tilojen ja tapahtumapaikan välillä kulkee sukkulabussi. Illallisen jälkeen järjestetään ryhmäkuljetuksia bussilla ravintolasta hotelleihin.*

Kuljetukset lähettäessä: *Järjestämme kuljetukset takaisin lentokentälle tai rautatieasemalle kaikille osallistujille heidän hotelleistaan. Lähtöaika on ilmoitettu hotellin aulan ilmoitustaululla.*

• Majoitus

Tiimimme toivottaa sinut tervetulleeksi hotelliin saapuessasi sekä antaa sinulle painetun ohjelmalehtisen ja kaikki asiaankuuluvat tiedot. Sinulle on varattu yhden hengen huone, johon sisältyy aamiainen ja Wi-Fi-yhteys. Varaustiedot on lähetetty sähköpostilla. Huomaa, että lisäpalvelut (esim. minibaari, huonepalvelu, puhelin, hotellin baari, pesulapalvelu, varhainen sisäänkirjautuminen tai myöhäinen uloskirjautuminen jne.) ovat sinun itsesi korvattavia, eivätkä ne sisälly järjestäjien maksamaan majoittumiseen. Maksa mahdolliset lisäkustannukset suoraan hotellille.

TÄRKEÄÄ: *Virallinen sisäänkirjautumisaika on 15.00 ja uloskirjautumisaika lähtöpäivänä 12.00. Henkilökuntamme on tarvittaessa hotellilla avustamassa. Jos saavut aikaisemmin, hotelli pyrkii järjestämään huoneen saatavuuden mukaan. Huoneen vapautumista voi kuitenkin joutua odottamaan, ja voit joka tapauksessa jättää matkatavarasi hotellin aulaan.*

3. SEKALAISET

- **Pukeutuminen**

Pukeudu tapaamisiin rentoihin mutta siisteihin vaatteisiin. Mukaan kannattaa ottaa myös sisätiloihin sopivat pusakka ja huivi sekä ulkokäyttöön soveltuvat vedenpitävä talvitakki, lämpimät ja hyvin istuvat kengät sekä sateenvarjo. Joulukuun lämpötila on todennäköisesti noin 6 °C, ja päivän alin keskilämpötila on 0 °C.

- **Juomavesi**

Belgiassa on turvallista juoda vesijohtovettä. Pullovettä ja suodatettua vettä on myös helposti saatavilla, ja niitä tarjotaan kaikkien kokousten, aterioiden ja sosiaalisten tapahtumien aikana.

- **Aikavyöhyke**

Nykyinen aika on CET — Keski-Euroopan aika (UTC/GMT +1 tunti).

- **Matkailutietoa**

Brysselissä on rikas historia ja monipuolinen ruoka- ja kulttuuritarjonta sekä muuta nähtävää. Jos oleskelet Brysselissä viikonloppuna, voit tutustua majoittumisen aikana saatavilla oleviin aktiviteetteihin Brysselin metropolialueen verkkosivuilla.

- **Ota yhteyttä**

Tiimissämme on monia henkilöitä ja asiakaspalvelijoita, jotka ovat käytettävissä ennen kokousta ja kokouksen aikana. Jos sinulla on ongelmia saapuessasi tai saapumisaikasi muuttuu, lähetä meille sähköpostia osoitteeseen info@futureu.events.

- **Tulkkipalvelut**

Tulkkitiimin ansiosta kokouksen keskustelut ja puheenvuorot ovat seurattavissa 24 kielellä. Muista puhua rauhallisesti ja välttää liian nopeatempoisia puheenvuoroja.

4. SISÄÄN- JA ULOSKÄYNNIT

Kokous pidetään Euroopan komission tiloissa Brysselissä. Ohjelmatiedoissa on kuvattu tarkemmin yksittäiset rakennukset ja huoneet. Euroopan komission rakennukseen pääsee V-passilla. Saat V-passin sähköpostiisi ennen tapahtumaa. Muista rekisteröityä saamasi sähköpostiviestin kautta, jotta prosessi viehdään loppuun ja saat V-passisi QR-koodin. Jos et ole saanut V-passiasi, lähetä meille sähköpostia osoitteeseen info@futureu.events.

Huomaa, että voi kulua vähintään 20 minuuttia, ennen kuin läpäiset turvatarkastuksen ja pääset kokoushuoneeseen. Turvamiehet kysyvät V-passia ja henkilökorttia.

Kaikkia osallistujia:

- vaaditaan esittämään voimassa oleva passi tai henkilökortti ennen rakennukseen saapumista
- vaaditaan läpäisemään turvalvonta sisäänkäyntialueella
- kehoitetaan pitämään mukanaan kutsukirjettä tai muuta asiakirjaa, josta käy selvästi ilmi osallistuminen (esim. rekisteröintiviesti).

5. TUKIPALVELU, INTERNETYHTEYS

Huoneiden sisäänkäynnillä on tukipalvelu. Kollegamme ja tiimin asiakaspalvelijat auttavat sinua löytämään oikeaan paikkaan, ja saamaan asiakirjat, ja he myös vastaavat mahdollisiin lisäkysymyksiisi. Internetiä voi käyttää Wi-Fi-yhteyspisteiden kautta, ja niiden tiedot jaetaan kokouspäivänä.

6. ESTEETTÖMYYS

Euroopan komission tiloihin on esteetön pääsy vammaisille. Kun rekisteröidyt verkossa, ilmoita erityistarpeesi. Tämän jälkeen pyrimme huomioimaan ne mahdollisimman hyvin osallistumisesi aikana.

Kuka järjestää tämän paneelin?

Elintarvikejätteen kansalaispaneelin järjestävät Euroopan komissio (viestinnän pääosasto yhteistyössä terveys- ja elintarviketurvallisuuden pääosaston kanssa) sekä Kantar Public (pääurakoitsija), Mission Publiques, ifok, Deliberativa, Danish Board of Technology ja VO Europe.

Aihekohtaisen osion on tuottanut järjestäjryhmän osa, ja sitä varten on myös hyödynnetty näkemyksiä tietokomitealta, joka koostuu seuraavista jäsenistä:

Laura Fernández CELEMIN,

European Food Information Council, Belgia

Anne-Laure GASSIN,

Euroopan komissio, terveys- ja elintarviketurvallisuuden pääosasto), Belgia

Gyula KASZA,

eläinlääketieteen yliopisto, Budapest, Unkari

Maiwenn L'HOIR,

maatalousministeriö, Ranska

Toine TIMMERMANS,

Wageningen University & Research, Alankomaat

